

17 JUN 2002

**BUDDHISM AND ROMANTIC LOVE
A CASE STUDY OF EX-MONK ISARAMUNI**

PINAYO PROMMUANG
๒

**With compliments
of**

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
.....

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF ARTS (COMPARATIVE RELIGIONS)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2002

ISBN 974-04-1517-2

COPY RIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH
P646V
2002
C.2

4336938 SHCR/M : MAJOR : COMPARATIVE RELIGIONS; M.A
(COMPARATIVE RELIGIONS)

KEY WORDS : BUDDHISM / ROMANTIC LOVE / EX-MONK
ISARAMUNI

PINAYO PROMMUANG : BUDDHISM AND ROMANTIC LOVE :
A CASE STUDY OF EX-MONK ISARAMUNI. THESIS ADVISORS:
TAVIVAT PUNDARIGVIVAT, Ph.D., BOON KETUTASA, M.A.,
PHRAMAHA BOONTUANG JUTINDHARO, M.A. 117 P. ISBN 974-04-1517-2

This thesis is aimed at studying the Buddha's teachings and histories concerning romantic love between monks and women and at analyzing the scandal of sexual affairs of former monk Isaramuni. It was conducted as qualitative research. The data were collected from document research and field research. The last one was collected from 10 Buddhist scholars, by means of standard interview and probe.

The results of this research found that love in Buddhism is classified on two levels: secular love and ultimate love. The former one is the love mixed with defilement. The last one is the opposite. Romantic love is grouped in secular love and is the love of lay people. Buddhism does not prohibits lay people from associating with it. At the same time their behaviours must be bound with moral ethics. By contrast, romantic love is improper for monks because they take a vow of chastity and intend to purify their minds for the purpose of attaining the highest virtue: *nirvana*. However it is not easy for monks to eliminate romantic love. Ones who can eliminate it are only the *anagami* (Non-Returner) and *Arahat* (perfected one). Thus, there are many cases of romantic love between monks and women that are found in *Bhikkhupatimokha* rules, Discourses and Buddhist histories and even today. Within those cases are found some cases in which monks violate the rules. It is revealed that monks violating the rules are not a new matter in Buddhism. Isaramuni's affair was now an example case of a monk violating the rules because of his romantic love. His case was not certain evidence to point out that he must be disrobed because of his offence. However, he left the monkhood, on his claim, because of being pressured by mass media and national critics. Isaramuni's case, however, is an example of a precedent that Buddhists should investigate the truth before looking upon a monk who violates the rules and they should not believe a rumor or getting only one-sided information from mass media.

From this information, it can be concluded that the Isaramuni case reflected upon these problems: the inefficiency of the Sangha community on the judgement of monks alleged to have broken their vows, and the training-cultivating system of monks, both before ordination and after ordination, and well consider monks' scandals, before presenting news of the mass media.

4336938 SHCR/M : สาขาวิชา : ศาสนาเปรียบเทียบ ; ศศ.ม (ศาสนาเปรียบเทียบ)

พินโย พรหมเมือง : พุทธศาสนากับรักความระหว่างเพศ : ศึกษาเฉพาะกรณีอดีตพระอิสรมุณี (BUDDHISM AND ROMANTIC LOVE : A CASE STUDY OF EX-MONK ISARAMUNI) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ทวีวัฒน์ ปุณฺณทริภุชงค์, Ph.D., บูรณ์ เกตุทัตสา, M.A., พระมหาบุญถึง ชูตินโร, M.A. (Politics), 117 หน้า. ISBN 947-04-1517-2

การวิจัยนี้ เพื่อศึกษาคำสอนของพระพุทธเจ้าและ ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับเรื่องความรักระหว่างภิกษุและสตรี และวิเคราะห์คดีอุทธรณ์ทางเพศของอดีตพระอิสรมุณี การวิจัยเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิจัยภาคเอกสารและการวิจัยภาคสนาม การวิจัยภาคสนามได้จากการสัมภาษณ์นักวิชาการพุทธศาสนา 10 ท่าน โดยสัมภาษณ์แบบมาตรฐานและเจาะลึก

ผลการวิจัยพบว่า ความรักในพุทธศาสนาแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ความรักเชิงโลกิยะและความรักเชิงโลกุตระ ความรักเชิงโลกิยะเป็นความรักที่เจอด้วยกิเลส ส่วนความรักเชิงโลกุตระเป็นความรักที่ไม่เจอด้วยกิเลส ความรักแบบหนุ่มสาว (Romantic Love) จัดอยู่ในความรักเชิงโลกิยะ เป็นความรักของฆราวาส พระพุทธศาสนาไม่ห้ามฆราวาสยุ่งเกี่ยวกับความรักแบบนี้ แต่การกระทำต้องอยู่ในกรอบของศีลธรรม ในทางตรงกันข้าม ความรักฉันทหนุ่มสาวเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมสำหรับพระภิกษุเพราะท่านสมาทานถือพรหมจรรย์ และตั้งใจที่จะชำระจิตใจของคนให้บริสุทธิ์เพื่อการบรรลุถึงความดีสูงสุด คือ พระนิพพาน อย่างไรก็ตาม มันเป็นเรื่องไม่่ง่ายนักที่ภิกษุจะตัดความรักฉันทหนุ่มสาวได้ ผู้ที่จะตัดความรักเชิงโลกิยะได้ต้องเป็นท่านที่บรรลุถึงพระอนาคามีและพระอรหันต์ท่านนั้น ดังนั้น จึงปรากฏคดีเป็นจำนวนมากที่ภิกษุมีความรักฉันทหนุ่มสาวกันสตรี กล่าวคือ ภิกษุปาติโมกข์ พระสูตร ประวัติศาสตร์พุทธศาสนา และแม้แต่ปัจจุบันนี้ ในจำนวนคดีเหล่านั้นพบว่าบางคดีพระละเมิดพระวินัย สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า การละเมิดพระวินัยสงฆ์ไม่ใช่เรื่องใหม่ในพระพุทธศาสนา คดีของอิสรมุณีเป็นตัวอย่างหนึ่งของภิกษุที่ละเมิดพระวินัยเพราะความรัก แต่ยังไม่มีความรู้พื้นฐานขั้นต้นที่จะชี้ชัดว่า ท่านต้องลาสิกขาเพราะความผิดของท่าน อย่างไรก็ตามท่านได้ลาสิกขาไปแล้ว ตามคำกล่าวอ้างของท่าน เพราะว่าถูกกดดันจากสื่อและประชาวิพากษ์วิจารณ์ คดีของอิสรมุณีถือเป็นอุทาหรณ์ว่าชาวพุทธควรสืบหาความจริงก่อนที่จะตัดสินพระว่าละเมิดพระวินัยและไม่ควรเชื่อข่าวลือหรือรับฟังข้อมูลด้านเดียวจากสื่อ

จากข้อมูลนี้ สรุปได้ว่า คดีของอิสรมุณีสะท้อนให้เห็นถึงปัญหา ความไม่มีประสิทธิภาพของคณะสงฆ์ต่อการตัดสินพระที่ต้องอธิกรณ์และระบบการฝึกฝนอบรมพระก่อนและหลังบวช และสื่อควรตัดสินใจให้ถี่ก่อนที่จะเสนอข่าวเรื่องพระที่อุทธรณ์